Kunstzinnige kerstgedachten:

‘Liefde, familie en geven’

Kerst betekent voor christenen vooral het herdenken van de geboorte van Jezus Christus. Maar in de Surinaamse multi-culturele samenleving zijn er ook niet-christenen, die gewoon het feest meevieren. De gedachte van liefde, vergeving en familie is er één die iedereen wel kan waarderen. Vanuit de persoonlijke levensfilosofie heeft eenieder zijn eigen gedachte rondom kerst. dWT vroeg de kunstenaar George Struikelblok om een schilderij te vervaardigen waarin zijn gedachte over kerst worden uitgebeeld. Hij vervaardigde een kunstwerk en gaf het de toepasselijke titel: *Bosi’s en Brasa’s.*

Tekst: Tascha Samuel
Beeld: Claudio Barker

dWT Foto / Claudio Barker

Bosi's en Brasa's door George Struikelblok. Afmeting: 150 x 150 cm materiaal: acrylverf op doek. Met de kerstwensen van veel liefde en elkaar vergeven door huize Struikelblok.-.

George Struikelblok: “Voor mij is kerst allereerst de viering van de geboortedag van Jezus Christus. Maar ik vind het een bijzonder feest, omdat behalve naar de kerk gaan er veel en extra aandacht wordt besteed aan de familie. Het is een gezellig samenzijn en elkaar verwennen met cadeautjes. Maar meer nog is het de tijd om liefde te geven en te ontvangen, bezinnen, vergiffenis te vragen en te danken voor alles in het afgelopen jaar. Het is de tijd om elkaar bosi’s en brasa’s te geven. Maar ook om te ontvangen van vriend en zelfs vijand”. Met zijn familie, echtgenote, twee dochters, zoon- en werkers in het atelier, is het elk jaar weer gezellig bij elkaar zijn. “Maar ik moet wel toegeven dat die heren van me vooral denken aan oudjaar. Dan hebben we een speciale kar waarin we drank en ijs vervoeren en dan is het feesten geblazen” zegt Struikelblok lachend in zijn atelier aan de Amsoistraat.

Janet en Paul Woei: het is elke dag kerst voor kunstenaar Paul Woei. “Door de schoonheid die ik mag vastleggen in mijn kunst is het voor mij elke dag een mooie dag. Ook als het niet zo goed gaat”, stelt Paul. “God heeft ons Jezus gegeven opdat hij onze zonden op zich neemt. Maar je moet eerst jezelf vergeven voordat anderen je kunnen vergeven. Geluk is ook niet ergens anders. Het begint bij jezelf”, stelt Janet. “Kerst is niet alleen lekker eten en dure cadeaus, want echte liefde koop je niet met geld of maak je niet goed met eten en de volgende dag is het weer ruzie.” Het echtpaar hoopt dat de boodschap die Paul doorgeeft in zijn kunstwerken - over het behoud van de natuur en aandacht voor de inheemsen - in deze tijd en zeker in het nieuwe jaar ter harte worden genomen. “God is voor mij innerlijke liefde, vrede en harmonie. Daar begint het”, besluit Janet.

Goerge Ramjiawansingh: de kunstenaar staat tot vandaag met een groepsexpo in de Hermitage Mall. “Ik ben hindoe maar al langer dan vijftien jaar doe ik een sociaal project tijdens de kerst. Voor mij is kerst geven en delen.” De kunstenaar zamelt door het jaar heen geld in van zijn kinderkunstgroep en van de opbrengst van de expo in de Mall is tien procent voor de ‘kerstpot’. “Met dat geld kopen we spullen en geven die aan verschillende tehuizen. Vorig jaar hebben we Arya Dewaker kindertehuis niet gegeven. Maar we reden langs en zagen toch kinderen op het erf. Ik vroeg of ze niet naar huis gingen en bleek dat ze nergens hadden om te gaan. *Mi tek wan moni na mi vrouw* en heb wat lekkers voor ze gekocht kerstbrood soft enzo, zodat ze toch nog een leuke dag hadden en het gevoel dat iemand aandacht aan ze heeft geschonken.” De artiest hoopt dat de samenleving, ook aan de vele zwervers zal denken in deze periode als teken van liefde voor de medemens.-.

Universele Eredienst over geboorteverhalen

PARAMARIBO — Dat het soefisme werkt met alle wijsheid van alle religieuze stromingen is tijdens de maandelijkse Universele Eredienst in het Lalla Rookh-gebouw weer onderstreept. Speciaal voor Kerstmis is er zondag stilgestaan bij de betekenis van het goddelijke licht en de geboorteverhalen van verschillende profeten.

Op het altaar staan acht kaarsen. De kaars die het goddelijke licht symboliseert, brandt al. Daarmee worden de andere zeven kaarsen aangestoken. Deze staan voor het hindoeïsme, boeddhisme, zarathoestra, het joodse geloof, christendom, de islam en eentje voor alle andere geloofsovertuigingen. Door het aansteken van die kaarsen wordt geprobeerd om de gedachte die de godsdiensten hebben weer te doen opleven in hun essentie. Nadat de laatste kaars is aangestoken, wordt een gebed opgezegd. In een rustige serene sfeer worden daarna beurtelings geboorteverhalen over Krishna, Boeddha, Zarathoestra, Mozes, Jezus, Mohamed en *Bahá’u’lláh voorgelezen.*

Zuiverheid

Volgens Andre Antonius, vertegenwoordiger van de soefibeweging in Suriname, is een ware vereerder van God, iemand die Hem in alle vormen ziet. “Er is geen ziel die niet gezegend is. Wat zij ook gelooft, ze behoort God toe. Alle geboorteverhalen spreken van zuiverheid. Dat zijn de overeenkomsten. De profeten zijn geen afzonderlijke boodschappers, maar boodschappers van God. Jezus zei duidelijk dat hij niet kwam om te ontbinden, maar om te vervullen. Mensen zien verscheidenheid als verschil, maar in de verscheidenheid zit juist de eenheid. De natuur geeft ons tal van voorbeelden hierover, maar wij blijven ons richten op het verschil dat leidt tot conflict. Door respect te hebben voor de medemens, heb je respect voor God. Immers, God is in ieder mens”, spreekt Antonius zijn gehoor toe.

Hij maakt daarna theelichtjes voor iedereen aan, overhandigt deze en fluistert dat het licht ze moet herinneren aan hun eigen innerlijke goddelijke licht. Er wordt daarna wederom gebeden en geluisterd naar passende muziek. De laatste Universele Eredienst voor dit jaar wordt beëindigd met een slotgebed, waarna de aanwezigen informeel napraten of zich verdiepen in de beschikbare lectuur over het soefisme. De eerstvolgende universele eredienst wordt op 19 januari 2014 gehouden in het gebouw van de Surinaamse Islamitische Vereniging.-.

Kunjhe Akata belicht culturele talenten vrouwen

dWT foto / Irvin Ngariman

Ramon Mac-Nack voorzitter van Stichting Kunjhe Akata, omhelst Ma Dodo. Haar kennis en kunde prees hij als bijzonder.-.

door Euritha Tjan A Way

PARAMARIBO — De vrouw heeft een belangrijke rol gespeeld bij de instandhouding en ontwikkeling van de wintireligie. Om dat te benadrukken, heeft de Stichting Kunjhe Akata negen vrouwen, die zich op verschillende manieren verdienstelijk hebben gemaakt bij het uitdragen van de religie, in de bloemetjes gezet. “Wat een vrouw kan, kan een man nog niet. Wanneer man en vrouw bijvoorbeeld in bed liggen, moet de man altijd aan de muurzijde slapen. Als iemand hem kwaad wil doen, moet hij eerst de kracht van de vrouw passeren”, legt ondervoorzitter van de stichting, Roy Yong Afat, uit.

Duman

De negen vrouwen die zondagmiddag in de Congreshal een oorkonde kregen, hebben verschillende talenten. De stichting heeft deze vrouwen gevolgd en is tot de conclusie gekomen dat zij de wintireligie in al haar facetten helpen uitdragen. “Het zijn niet per se *duman,* want net zoals er geen woord bestaat voor vrouwelijke minister is er ook geen woord voor een vrouwelijke *duman.* Het zijn vrouwen met verschillende talenten”, motiveert Yong Afat de selectie.

Ook vrouwen uit de oudheid die een belangrijke rol hebben gespeeld werden door voorzitter Ramon Mac-Nack belicht. Zo noemde hij Mama Odua Bonsu die de apinti heeft uitgevonden en Ma Afokato die volgens de overlevering de zaden van katoenplanten heeft meegenomen vanuit Afrika naar Suriname. Ook Ma Dodo, die nu 92 jaar is en afkomstig is uit Goejaba, kreeg een oorkonde.

Gisteren kregen ook jonge vrouwen een eerbetoon. “*Sabi no de na yari*”, prees Mac-Nack hen. Een van hen is Judith Voorburg. Zij is 34 jaar en maakt culturele kleding. “Ik ben erin gerold doordat mijn nicht inheemse kleding maakte. Uiteindelijk ontwikkelde ik een voorkeur voor culturele kleding. Iemand komt soms bij me en ik maak dan precies datgene wat de persoon wil. Ik krijg een soort ingeving. Het is een gave.” Mac-Nack laat tijdens de bijeenkomst een van haar creaties zien. “Ze wist precies wat ik wilde”, zegt de voorzitter glunderend.

Piaivrouw

Lucia Florus Murg kreeg geen oorkonde, maar een eervolle vermelding. Als radiogast van het programma Ma Dyawsu, waarin onderwerpen de wintireligie rakende besproken worden, heeft zij enkele keren een belangrijke bijdrage geleverd. Zij is 85 en al langer dan dertig jaar piaivrouw. “Mijn grootvader kreeg een droom dat zijn oudste zoon een kind zou krijgen dat hij niet mocht slaan of schreeuwen.” Na een bewogen leven kreeg Murg op vijftigjarige leeftijd uiteindelijk haar bestemming. “Na een paar incidenten op het werk, was ik thuis een dag toen ik plotseling kon werken voor een ziek meisje. Ik ben toen ingewijd op Bigi Poika en sindsdien heb ik het heel druk met het lenigen van spirituele nood”, zegt Murg, van wie een der voorouders een sterke piaiman was van het dorp Kasipora.

Volgens Yong Afat heeft de stichting het komende jaar veel meer in petto. “Wij zijn van plan elke laatste zondag van de maand een lezing te houden over winti, hier in de Congreshal,” geeft hij aan.-.

Recensie

Het onvrolijke verhaal van Slory

De documentaire-cd ‘Aan de Waterkant’ met Michaël Slory, van Nederlandse radiomaakster Rogeria Burgers, opent met vrolijke dwarsfluitnoten van Ronald Snijders, uit ‘Ode aan Eddy Snijders’. Maar de ontboezemingen van Slory zijn verre van vrolijk. “Boos op de wereld, op het land en op al die vrouwen die maar niet met u willen zijn?”, vraagt de interviewster dan ook resumerend aan het einde van de dertig minuten. “Vooral in stamverband en groepsverband wordt er ontzettend gediscrimineerd door de Surinamers zelf”, zijn Slory’s openingswoorden. Daarmee is de toon gezet voor een verhaal over een leven vol afwijzingen en ondergewaardeerd voelen.

dWT foto / Irvin Ngariman
Michael Slory

Waarde

Slory wordt weliswaar geroemd om zijn ‘mooie liefdesgedichten’, maar wat voor waarde heeft het “als een man een vrouw nooit kan betasten, omhelzen of met haar kan slapen”? Hier in Suriname neemt het meisje een man “om haar kleur te verheffen”. Maar ook materialisme speelt een rol. Op een dag vond Slory als jonge onderwijzer een uitdraai van salarisstortingen op straat en zag dat Suralco-arbeiders driemaal meer verdienden dan hij. “Toen begreep ik pas waarom na de lesuren Suralco-arbeiders op de hoek stonden en die onderwijzeressen ’s avonds het hof maakten en de meisjes mij links lieten liggen.”

Het gesprek vindt plaats aan de Waterkant, op de vooravond van Srefidensi; de sfeer is hoorbaar. Onafhankelijkheid is een tweede rode draad. Slory deed in Nederland mee met de studentenbeweging *Wie Eegi Sanie.* Hij reciteert zijn gedicht over koloniale uitbuiting: “*Sranan, den diki yu bobi nanga yu bere opo...*” En het Spaanse gedicht ‘*Dias gloriosos’,* speciaal geschreven voor de overleden Henck Arron, die ons de onafhankelijkheid bracht. Er is ook lof voor de huidige president. “Ondanks alle kritiek op Bouterse schijnt het dat we eindelijk tot Latijns-Amerika en het Caribisch Gebied gaan behoren.”

Zijn gedicht Koroni Kawina gebruikte de nationalistische PNR van Bruma om te tonen hoe ‘machtig’ het Sranangtongo was. “Maar toen ze eenmaal de macht hadden, keken ze niet naar me om.” Slory had liever ook economie gestudeerd, maar kreeg hiervoor geen beurs. Dus werd het Spaans. “Men heeft mij een loer gedraaid. Ik wilde dit leven (van schrijven,... *red)* niet leiden, ik droomde er niet van.”

Tranen

De directeur van de Middelbare Handelsschool had hem nog zo verboden mensen te helpen met Sranangtongo. “Ze gaan je mishandelen”, waarschuwde de directeur, die tien jaar geleden overleed. Slory: “Ik heb gehuild bij zijn graf als een kind: ‘Verdomme, je had gelijk!’ Ik heb over de hele begraafplaats geschreeuwd tot de Schietbaanweg en toen heb ik mijn tranen gedroogd.”

Ondanks het zelfbeklag blijft het boeiend om naar Slory te luisteren, vanwege zijn poëtische toon, de voordrachten en de muziekfragmenten van Snijders. Slory’s verstrooidheid ontroert en zorgt regelmatig voor een lach. Al met al een pijnlijk relaas van de dichter des vaderlands, wiens naam vele malen groter is dan de waardering die hij ervaart en die gewild had dat zijn liefdespoëzie meer praktijk was.-. ***Iwan Brave***

‘Aan de Waterkant’ – Rogeria Burgers praat met Michaël Slory – uitgeverij In de Knipscheer